

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földssint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlár sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A bot.

Arad, április 26.

Miként a betegség vagy évek sulya alatt roskadozó ember botra támaszkodik, úgy kínálkozik társadalmi erkölcsünk beteges elfajulásában *ultima ratio* gyanánt ugyanezen eszköz, melyhez egyesek — bár a törvény és emberség szabályai egyaránt tilalmazzák — végszükségükben nyulni kénytelenek, ha a becsületükön ejtett sérelemért más uton elégtételt nem nyerhetnek.

Bűnös az, a ki ezt cselekszi, s az osztó igazság megtorlása nyomon követi a durva kihágást; és ha e helyen a szentesi eset alkalmából még is foglalkozunk a társadalmi érintkezésnek ezen — fájdalom, ma már nem szokatlan — formájával, nem azért tesszük, hogy helyeslésünkkel legitimáljuk, hanem hogy rámutassunk azon sajnálatos fogyatkozásokra, melyekben igazságszolgáltatásunk az egyén legdrágább kincsének, becsületének megvédése körül leledzik, érje a támadás azt akár a sajtó útján, akár a közélet más forumán.

E fogyatkozás annyira nyilvánvalóvá lett, s magát lépten nyomon annyira érezhetővé tette, hogy a középkorból ránk maradt egyetlen véres remedium, a párbajt a társadalmi érintkezés korrektívumaként valóságos szentesítést nyert, s alkalmazása megdöbbentő általánosságra jutott.

Az utóbbi idők szomorú példái mozgalmat provokáltak ugyan ezen *barbarismus* ellen, s e mozgalom hullámcsa-

pásai szétáradtak az egész országon, de semmi se jelzi e mozgalom elhibázott voltát inkább, mint azon körülmény hogy e hullámok ismét nyomtalanul elsimultak, mert hát a társadalom nem hajlandó letenni kezéből addig a fegyvert, míg olyan *törvényt* nem kap helyette, mely a becsületét jobban megvédelmezi.

Pedig e részben a viszonyok nem hogy javultak volna, hanem azóta is hátróztottan rosszabbodtak, annyira elfajultak, hogy most már a kard és pisztoly is elégtelen, s a ki a szociétás által az emberekre tukmált ugynevezett becsületkódexet magára nézve kötelezőnek tartja s tisztí rangjától, kaszinói tagságától s egyéb kisebb nagyobb jelentőségű kvalifikációjától megfosztatni nem akar, a *bot*-jához kénytelen nyulni.

Nem jól van ez így, de ki az oka és hogyan legyen másként? Ha már fejtetejére állított helyzetnek kellett tartanunk azt, hogy törvényhozók és kormányterfiak vívtak és tovább vivogatnak egymással párbajt, mit mondjunk ahhoz, midőn ugyancsak törvényhozók legazembereznek egy a karzaton megjelenő honpolgárt, csak azért, mert a közügyek körül kifejtett becsületbeli kötelességének oly módon felelt meg, mely az illetők pártérdekeivel ellenkezett, és midőn ugyanezen urak — visszakapván csövestől az inzultust — kölcsönös megállapodással, egymást kötelezőleg elhatározták, hogy nem adnak s nem vesznek elégtételt? Ha valaki valakit becsületében támad, álljon helyt érte, vagy kövesse meg; a képviselői immunitás itt nem használt, mert mentől magasabban

áll valaki, annál inkább kötelezve van az elégtételadás egyik vagy másik módjára.

Ha ezen erkölcsi kényszer alól a művelt társadalom felmenti nem csak egyes tagjait, hanem azok egész osztályát, akkor a teljes elzúllás és a *valódi* barbarismus bekövetkezte kikerülhetetlen, s a fegyverrel kapacitáló középkoron túl az emberi kultúra ős állapotokhoz térünk vissza, a hol az első és utolsó argumentum a *bot* volt.

Ennek legcsattanósabb tanúsága éppen a szentesi eset, melyről az egyik *érdekelte* fél nyilatkozatát lapunk más helyén reprodukáljuk.

Sima Ferencz országos képviselő a lapjában egy köztisztviselőt sikkasztás, rágalmazás és okirathamisítással vádol. A tisztviselőt összes fegyelmi hatóságai minden forumon keresztül a vád alól fölmentik s ez alapon az általa indított sajtópört beszüntetik. Azóta egyhangulag újra megválasztatott az illető főszolgabíróvá, s ennek daczára most már a közigazgatási bizottságban nevezte őt ellenfele sikkasztónak, okirathamisítónak és zsarolónak. — Mit tegyen? Elolvasta azt, a mit erre nézve maga Sima mondott lapjában, s kezébe vette, a mit az maga ajánlott: a botot.

Meg fog ezért bűnhődni *Mátéffy* Kálmán szentesi főszolgabíró busásan és pedig nemcsak azért, mert verekedett, hanem főképen azért, mert egy törvényhozó tanácsa után indulván, azt véletlenül éppen ő rajta vette alkalmazásba és ezzel — *megsértette az immunitást*.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Pitypalatty!

— Mese egy szép asszonyról. —

Írta: Abonyi Árpád.

Régi, tornáozó kőfészek kétszáz esztendő óta a Petlendi-kastély. Tizennégy ablaka ásit a falura magas tornya ellátszik mértőföldnyire, — széles, bogáncsos, dudvás kertje híres meszse földön arról, hogy soha se éri se ázó, se kapa, semmi. Ugy vagy on ott a régi irgalom kegyelmére bizva minden. Pusztul, rothad és roszdásodik kedvére, a mi akar. Fák úgy nőnek szétfolyó ágakkal össze-vissza, a hogy nekik tetszik, — régi, elvadult diszbokrok terpeszkednek buja reudetlenségben, a hogy a természet duzzadó ereje széthajtja őket, — nem csap le rájuk a kertész ollója soha. A parkon átfolyó vízre épített fehér hidakból sincsen semmi; lenn hevernek korhadva a paták iszapjában: békák kuruttyolnak kiálló karfaikon, nem törődik ő velők senki. Tönkrement egyvelesleg a szökőkút is. Medenczéje tele gizzgazzal, a márvány Neptun isten szigony és lovak nélkül tátong csonkán, piszkosan a medence közepén; olyan esténként a holdfényben, mint egy groteszk rém. Csak egy fehérén csillogó csik fénylik rajta homloktól derékig; ott csiga mászta meg valamikor, annak a rászáradt nyála csillog.

Petlendi Simon urfi nem bánja ezt a rom-

lást. Vigye el az ördög, ha ő neki is pusztulni kellett a városból, s eltemetkeznie pénz híján ebbe a csepp faluba, apái fészékbe, mely jó bagolynak, sasnak nem való. Hja, szép volt eddig az élet. Volt pénze, jókedve, minden. Szívesen látták méltóságos asszony-ságok, kedves, finom virágszájai a parketteknek: bájos kisasszonyok. Egyetlen fiu, utolsó sarja a Petlendi uraknak, apa, anya, testvér nélkül, — minden az övé. Micsoda eszményi térj! Ugy bizony, érdemes nyájas mosolyokra, s a keskeny, meleg, leányi kéz se cselekszik hóboros dolgot, ha megaimult cseppet a Petlendi Simon orra, barna kezében, — hátha ott fogják...

Másképp lett.

Simon urfinak nemcsak pénze fogyott el, hanem az ára is. Lesszállt, megosappant, nem keresték. Elemedett asszonyságok kedvetlen hangon beszéltek róla, eladó, szép leányi virágok másfelé ragyogtatták szemeik ingerlő fényét. Őt ugyan nem unszolta a házasság édes turbékolására egyik sem többet. Lemondtak róla; elveszett parthie, repüljön daliás alakja, emléke szélnek...

A pénz csak hagyján — ez kisebb baj lett volna. Fialtal ember elszokta verni pénzét, ha van. Majd adott volna az após. — Kettenhárman is akadtak, kik szívesen adtak volna leányuk kezével pénzt is, megér a hatszáz éves Petlendi-czimer egy pár mázsa ezüstöt mindig, ha ily pompás szál barna fiu a gazdája, mint Petlendi Simon, — de egyéb baj volt.

Egy képtelen nevű, igénytelen senki, — egy nyulánk, vékony leány a IX-ik negyedből: Trommel Judith. Szegény zsidó boltos az apja, csunya, szeplős az anyja, s tevére egy csomó, — kicsikék, nagyok, kócosok, utca-kölyökek...

A méltóságos tanácsosné, tantja egyébképpen Petlendi Simonnak, magánkívül volt, midőn meghallotta a dolgot.

— Skandál, quelle decapitation, him-lische Götter, — rebegte haraggal, s becsapta maga után az ajtót. „Johan” paranosot kapott: Petlendi urnak, — s úgy megroppintotta ő méltósága az ur-at, hogy recscent — sohasem vagyok itthon.

A kaszinóban némelyek fitymálva huzogatták a vállukat; akadt azonban olyan is, ki uri passzióból meglepte Simon urfit homályos járásában a IX-ik negyed házai között, s meglátta Judithot is, a „Ghetto rózsá”-t. Ez azután osettintatt egyet a nyelvével, s elgondolkozva, tündödvé, mélán babrált a szakállában. Végre is, csupa komédia minden... Petlendi Simon, teringettét, hát az: okos ember és azzal punkum. Ez a lehetetlen nevű zsidó leány, hét kócos utca-kölyök között a legnagyobb — szép volt, friss és ragyogó, mint a földi szinek királyi hordozója, a rózsá. Utána futott volna bizony ő is, más is, — mindenki, a kit még tud marni szerelmes láza a nőben lakozó igézetnek.

Erdekesebb részletek hiányoztak.

A kis Pepi főhadnagy fecsegte mindössze

BELFÖLD.

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma tartandó ülésében veszi tárgyalás alá a falálmányi szabaddalmakról szóló törvényjavaslatot, melyet még az előbbeni kabinet a múlt élezzak elején terjesztett a ház elé. E törvényjavaslat szintén azoknak az ügyeknek sorába tartozik, melyek még az országgyűlés nyári szünetéig elhárították, a jövő hó legelő napjaiban törvényhozási elintézés alá fogják kerülni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, április 26.

Kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schóber Ernő, Josipovich és Hévizy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassios Gyula, Erdély Sándor és Josipovich miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A vallás szabad gyakorlata.

Bessényey Ferencz előadó a javaslatnak csak azon részével foglalkozik, melyeket a főrendiház visszautasított, mert a többivel is foglalkozni felesleges időfecsérlés volna. (Helyeslés.) A javaslat visszautasított részére nézve megjegyzi, hogy annak visszautasítása érthetetlen. Ha más államokban a vallásszabadság nem vezetett vallástalanságra, ugyan miért vezetne ez nálunk erre az eredményre! (Helyeslés.) Elvégre is a vallásában legtöbbet érthetna az ilyen reform a népnek. A tapasztalat pedig azt bizonyítja, hogy vallásosságában éppen ez a réteg a legállhatatosabb, tehát természetesen, hogy ezt félteni nem lehet. Csak a fanatikus túlzás az, amely sötétben lát és annak a javaslatnak olyan hatást tulajdonít, amelytől csak rombolást várhatunk. Ez az érem egyik oldala. (Helyeslés.) A másik oldala pedig a szabadelvű haladás, amelynek egyik feltétele ez a reform és éppen ezért ezt a javaslatot elfogadásra ajánlja. (Elnök helyeslés jobbfelől.)

Veszter Imre az igazságügyi bizottság nevében ajánlja a javaslatot, a háznak, hogy fogadja el. Az igazságügyi bizottság a közoktatáshoz hasonlóan szükségesnek tartja a javaslat törölt szakaszainak visszaállítását. A törölt szakaszok helyébe a főrendiház a felekezeti kényszerűt állította, ami anakronizmus s ami egyáltalán nem áll összhangban az ország szabadelvű haladásával. (Elnök helyeslés jobbfelől. Zaj a baloldalon.) Az elvűség a javaslat kihagyott szakaszainak visszaállítását parancsolja s amíg a bizottság nevében ezt proponálja, teszi ezt azzal a megnyugvással, hogy nemcsak az

elvűségnek, hanem egyuttal az ország jól fel-fogott érdekeinek tesz eleget. (Elnök helyeslés jobbfelől.) Különösen a képviselőházi szöveg, ez csak elveinek megtagadásával járulhatna hozzá a javaslatnak a főrendiház által eszközölt megcsönkítéséhez. (Elnök helyeslés jobbfelől.)

32 Szapáry Gyula gr. „tegnap” szóba hozott módosításával hozakodik elő ismét. Nem indokolja hosszasan, mert megtette ezt tegnap. Most mindössze arra szorítkozik, hogy módosítását ismételtén ajánlja elfogadásra. (Helyeslés a közepén.)

Csaky Albin gróf érdeklődése e reform iránt érthető; hisz ő volt az, aki a legnagyobb odaadással dolgozott e reform megalkotásán. Mert a legszebb czélnak tartotta: munkálni azon, hogy szabadon higgyen mindenki, hogy biztosítsuk mindenkinek a meggyőződés szabadságát. (Helyeslés jobbfelől.) A civilizáció terjedésével ez az igazság olyan általánossá vált, hogy még ott sem zárkozhattak el az igazság elől, ahol pedig egyáltalán nem uralkodik vallási türelmesség. Nálunk a felekezeti kényszer éppenséggel nevetséges és visszás.

Vagy nem nevetséges és visszás, hogy valaki kénytelen benne maradni oly felekezetben, melynek tanításait nem osztja. (Elnök helyeslés.) Ennek a reformnak megalkotására a ház egyhangú megbízást adott. Az hitte, ez az egyhangú megbízás az eszme diadalát jelentti. Csálódott és szomorúan látja, hogy ez a javaslat kétszer talált visszautasításra a főrendeknél. De hát ezért ő nem esik kétségbe. Mert a javaslat tartalma olyan igazság, amely előbb-utóbb ugyis diadalmaskodni fog. Olyan igazság ez mint a nap. Ennek sugarai elől el lehet bujni, sugarai elé arnyót lehet állítani ez kétségtelen. De a nap melege elől hiába buvik el bárki is: annak melege behatol mindenüvé. Athat mindent, amiben van — élet. (Zajos helyeslés és tetszés jobbfelől.) A főrendiház magatartását csak azzal lehet magyarázni, hogy a főrendiház fél a vallástalanságtól. Ezt érti. De nem érti azt, hogy a főrendek a vallástalanságot a felekezeti különiséggel tévesztik össze. Ez a kettő pedig nem egy, sőt ellenkezőleg, homlokegyenest ellenkező. Hiszen a baptistákat, a nazárenusokat felekezeten kívül állónak ismeri mindenki, vallástalanok-e ezek? Ezek éppen arról híresek, hogy a maguk hitéhez a legnagyobb szívóssággal ragaszkodnak. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Tehát a főrendektől az, hogy a hitetlenséget összetévesztik a felekezeti különiséggel, a legnagyobb igazságtalanság. (Zajos helyeslés jobbfelől.) De abszurdum is egyben. Mert a javaslatnak a főrendek által megszavazott részében két szakaszban expressis verbis benne van és maradt a szabad vallás gyakorlata s a legnagyobb ellenmondás volt, amikor e részek megszavazása után a felekezeten kívüli-

ségre vonatkozó fejezetet kihagyta. (Helyeslés balfelől.) Hát ez a főrendiházról semmi egyéb, mint struczpolitika, mert nem akarja látni azt, ami van, amit a javaslatból megszavazott és amit abból kihagyott, holott mind a kettő egy és ugyanaz. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Annál mulatságosabb ez a struczpolitika már csak azért is, hogy hiszen ez az elvetett javaslatrés csak olyan dolgokról intézkedik, amelyek idáig is fennállottak s amelyeket szabályozni feltétlenül kell. (Elnök helyeslés jobbfelől.) Igaz, helyesebb lett volna, ha a felekezetből kilépők nem köteleztetnek, hogy továbbra is fizessenek régi felekezetüknek. Am számos fontos érdek szólott amellett, hogy ezt az intézkedést fentartsák továbbra is. (Helyeslés.) És éppen mert ezt az intézkedést a javaslat tartalmazza, a főrendek visszautasító magatartása annál érthetlenebb. (Zajos helyeslés.) Szapáry gr. módosítását nem fogadja el, hanem azzal szemben a bizottsági javaslat elfogadását. (Zajos és hosszas helyeslés. A szónokot számosan üdvözik.)

Hévizy János jegyző Batthyány Tivadar gr. Elnök: Nincs itt, tehát más fog szólni.

Polonyi Géza rendületlen híve a vallásszabadságnak és vallás egyenlőségnek, de kénytelen kijelenteni mindjárt eleve, hogy a szövegben levő javaslat minden egyebet tartalmaz, csak vallásszabadságot és felekezeti egyenlőséget nem. A ki figyelmesen nézi a javaslatot és elfogulatlanul itéli meg, azt kell konstatálnia, hogy az fölállít újabb módot a modern moloch, az állami omnipotencia érvényesülésére. Az új felekezet keletkezése a kormány engedélyétől függ, tehát már a dogma felett való ítélkezést is a kormány hatáskörébe utalják. Ez képtelenség. Es ha aztán túrnék a felekezeti különiséget, a nazárenusok példájára, akik nem akarnak fegyvert fogni, akadhat felekezet, a melynek dogmája az, hogy nem fizet adót. (Helyeslés balfelől: Mi is atlépünk abba a felekezetbe! Derűtség.) Es fordulhatna elő a tapolczaihoz hasonló esetek az adóval is. Tapolczán a nazárenusok azt mondták:

— Hiszen szavazhatnánk mi Kossuth Ferenczre, de nem tehetjük, mert van neki — ellenjelöltje! (Derűtség.)

Ez azonban a komikus oldala a dolognak. Komolyabb, fenyegetően komoly oldala az, hogy az efféle intézkedések alkalmasak az államnak amugy is ingadozó tekintélyét teljesen megdönteni. (Helyeslés a klerikális szöveg között.) A kormány magatartásában sem látja a szükséges komolyságot és következményeit. A főrendiházban a kormány hozzájárul a felekezeti különiség rendeleti szabályozásához, itt a háznak megint eláll ettől a szabályozástól. Ha most a főrendiház a múltkor elvetett módosítást véletlenül elfogadná, akkor az a helyzet fog bekövetkezni, hogy a ház újból kénytelen lesz foglalkozni ezzel a javaslattal. Hát azt a módosítást nem merik

egyszer, hogy a nyomorult zsidó boltost börtönbe vitték. Valami váltót igazított ki, vagy mi a tatar... A „Ghetto rózsá”-ja pedig el-tűnt. Azt mondják, hogy sokat sirt szegény gyerekek. Bizonyos különben ebből, az egész hiányos fecsegésből csak annyi, hogy akkoriban Petlendi Simont nem látták sehol és hogy egész nap esett az eső.

Volt egy régi kerti ház a Petlendi-kastély parkjának végén, a cserjék és bokrok mélyiségében — kívülről nem is látszott. Megkoppadt fedele megbujt a lombok sűrűjében, ajtaja, ablaka nem volt. Egy-két zöldszínű, rongyos salukáter csegéreskedett mindössze rajta, — kényre hagyott játéka a szélnek. Nemi is tudta volna meg senki, hogy itt ház féle gubbaszt a lombok között; ha ezeket a rongyos salugátéreket be nem csapdosta volna a szél.

Egy délután két vendég akadt a kerti háznak.

Salamon Poldi ágens felesége Judith az egyik Simon urfi a másik. Nem látta őket senki. Rigó fűtyült nagy lármával a közelségben — dolgos falusi asszonyok éneke jöngött a messzeségben. Rigó nem lehet árulója a fehér Judith-nak, ki úgy lopódzott ide titokban, az isten tudja... Falusi asszonyok nem lehetnek árulói Petlendi Simonnak, a kit nem látott ide bujkálóban s mindenkét meglátó Urat kivéve senki, még a sok mindent meglátó plébános sem.

Az asszony összekulcsolt kezekkel ült egy kerti padon. Nyulánk, finom alakja szinte megdőnyvett valami benső kintől. Összezsugorodva ült helyén, leányos szép kicsi arczán könyösepp gördült alá lassan és égette, szivta, perzselte bőrét.

Simon urfi maga elé nézett a földre. Ott hangyák mászkáltak a levelek között, s petytyes Katinka-bogárgák örültek egy-egy fűszálra lapulva a napnak.

— Miért ment ehhez az emberhez nőül? — kérdezte a férfi. Másodszor kérdezett; az imént nem kapott választ.

— Nyomorúságban voltunk; ön miért nem jött hozzánk? — suttogta felelet helyett az asszony; s megvonta meleg gömbölyű vállát.

— Ott voltam... — Oh, igen! Két hétre — azután, hogy elhurcolták az édes apámat. Leopold csak unokabátyám volt; szegény, falusi ember addig rám se mert nézni, de eljött azonnal és vigasztalt; enni adott a testvéreimnek és nekem... — Judith!

— Nem volt kényerünk, — rebegte összerázkódva az asszony, s felvetette gunyryal, hevesen a fejét, — neje lettem, az vagyok, az maradok... Isten önnel!

— Maradjon, Judith, — mormogta halkán a férfi. — Sorsom össze van forrva az ön sorsával. Miatta nevetnek rajtam a társaságban, — ön az oka, hogy szegény ember leszek... Nem bánom; jól esik, hogy ebben is

egyformák vagyunk. Nem törődöm senkivel többé; meg vagyok halva mindenkinek, csak önnel nem.

— Mit akar, Simon?

— Itt maradok önnel és visszaveszem.

— Szeretem a férjemet...

Petlendi kezébe vette gyöngéd unszólással a kezét. Azután odasimult mellé a padra, s rácsapott villámgyorsan, mint a sólyom. Csókolta, égette ajkát, mint régen — a rablót.

— Szereti férjét? — kérdezte elfulladva, dacozsal.

— Szeretem, szeretem... dadogta reszketve az asszony és visszacsókolta a rablót, ki szívért tartotta, fülébe suttogott és unszolta, tivta. Este, ha Ava-Mariára gondul s harang s megszólal a vetésben a fűrj, itt foglak várni, édes. Magammal viszek; elmegyünk, ne kérdez... jöjj...

— Eljössz?

— Nem jövök el... lehelte sokogva a rózsá s ellökte magától utálattal az ifju kezét.

S ah! nőnek körül az árnyak. Madár csippen megbujva fészékén; — esteledik.

Salamon Poldi a háza kertjében sétált. A szegény, becsületes, halvérű Poldi esti hét óráig várta türelmesen nejét a kertben. Baktatott eltűnődve a körte oltványok között, s mosolyra rándult vékony, szintelen ajka; van egy kis nyereség, áldassék érte Jehova szent neve, holnap bemegy a buzával az állomásra, onnan átszökik a városba s ajándékot vesz a

most benyújtani, vagy azt kívánják, hogy a főrendiház és a képviselőház tovább czicózzék. (Derűtség a közepén.) Az adott helyzetből más kivezető utat nem ismer, minthogy fogadják el a főrendiház által megszavazott szöveget; ő azt szavazza meg. (Helyeslés a klerikális szélsőbalon és közepén.)

Öt percz szünet volt, mely után Batthyány Tivadar gróf beszélt és Szapáry Gyula gróf módosításai mellett törtélté.

Budapest, április 26. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Batthyányi gróf beszéde további folyamán a felekezeti viszály miatt a kormányt okozza. A viszályt öregbitik a jobb- és baloldali korifeusai, mint legutóbb Tisza Kálmán tette azt Székesfehérvárott.

Tisza Kálmán a ház élénk helyeslése között utasítja vissza Batthyány gr. állítását, mely alaptalan. Felolvassa beszédét, melyet Fehérvárott mondott és mely szerint épen a paczifikációt hangsúlyozta. (Zajos helyeslés jobbról.)

Batthyány gróf rövid felszólalása után a vitát holnapra halasztották.

Megyei közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Aradvármegye törvényhatósági bizottsága 1895. évi április hó 29-iki közgyűlésén tárgyalandó ügydaraboknak.

45. Hevesvármegye közönségének átirata a véderőről szóló 1889. VI. t. cz. 25-ik §-ának módosítása tárgyában.

46. Somogyvármegye közönségének átirata, melyben a mezőgazdaság terén mutatkozó válság okának elhárítása iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát partolás végett megküldi.

47. Az országos vörös kereszt-egylet átirata a lovassági laktanyának háboru esetén sebesültek elhelyezése czéljából átengedése tárgyában.

48. A vármegye alispánjának előterjesztése a vármegyei székház régi (földszintes) épülete újjáépítésének előkészítése tárgyában.

49. A vármegyei segéd- és kezelő személynézet által tartott országos értekezlet elnökségének átirata, a segéd- és kezelő személynézet javadalmazásának felemelése tárgyában.

50. A vármegye alispánjának jelentése a pécskai,

51. ternovai,
52. kisjenői,
53. borossebesi,
54. aradi és
55. nagyhalmágyi járás főszolgabírája 1894. évi naplószámadásának megvizsgálása tárgyában.

56. Nagy- és Kis-Varjas község képviselőtestületének határozata az italdó tiszta jövedelmének felhasználása tárgyában.

57. Glogovác község képviselőtestületének határozata a tenyészállatok számára széna beszerzés tárgyában.

58. Új-Panát község képvis. test. határozata a Reiss József behajthatlan gyámpénztári tartozásának fedezése tárgyában.

59. Renz Antal és társai m.-világosi lakosok felebbezése M.-Világos község képviselőtestületének a Czirmer József és Jörök János 717 frt 89 kr elmarasztalásának leírása tárgyában.

60. Momák Flórián ó-pécskai községi jegyző felebbezése Ó-Pécska község képvis. testületének a községi szervezkedési szabályrendelet módosításának elejtése tárgyában hozott határozata tárgyában.

61. Zimándköz község képvis. test. határozata a korsma-épületnek iskolai czélokra leendő átengedése tárgyában.

62. Talpas, továbbá
63. Diecs, Rossia és Revetis községek képvis. test. határozata a nyomásos gazdálkodás tárgyában.

64. Furray-Nagy-Iratos s Nagy- és Kis-Varjas község képviselőtestületének határozata az ebadó terhére gőzfertőtlenítő gép beszerzése tárgyában.

65. Solymos község képvis. test. határozata a Boosku Miklós által kibérelt legelőbér fedezése tárgyában.

66. Pankota község képvis. test. határozata kéménycsprői illetmény leszállítása tárgyában.

67. A bersai körhöz tartozó község képvis. test. határozata az irnoki lakbér megállapítása tárgyában.

68. Berzova község képvis. testületének határozata.

69. A pécskai járás főszolgabírájának jelentése Bund Arpád orvos tudori oklevelének kihirdetése tárgyában.

70. Kovaszincz község képvis. testületének határozata tenyészbikák vételárának fedezése tárgyában.

71. Szaturó község képvis. test. határozata behajthatatlan közkövetelés leírásának tárgyában.

72. Glogovác község képvis. test. határozata téglaegetéshez vett tűzifa árának kiutalványoz. tárgyában.

73. Szabolcsvármegye közönségének átirata a hevenyfertőző betegségek terjedésének megállítására tárgyában.

drága rózsának, igen bizony . . . Már rég vett volna, de nem tudta a pénz. Most végre megvan az arany karperecz ára, — örülni fog neki az asszony, ugy sincs szegénynek valami sok öröme az ő házában. S magában dörmögte elszomorodva a szeplős kis ember: mit is szeressen rajtam, mit is?

Nemsokára megjött az asszony. Salamon Poldi összeresztent. Mily szép, mily ragyogó ő mellette az asszony; királynő, királynő! Ő meg csak féreg a porban; ezrével akad párja a földön, varju se károgna érte, ha elmenne ősszel a levelekkel, s itt hagyná özvegyi sorban az asszonyt . . .

— Jó estét, Judith, — mondotta félénken.
— Jó estét, — felelte az asszony, s egy perczig nézte. Beszívott, ellágyult ajakkal, lángoló, nedves tekintettel nézte urát az asszony. S egyszer csak megragadta a szegény ördög kezét, ajkához emelte és megcsókolta.

— Oh, én uram . . .
— Judith! — kiáltotta elszörnyedve a kis ember, s úgy állt ott reszketve helyén, mintha szél érte volna. Azt akarta kérdezni, hogy mi történt, — de csak motyogott, csak várt és bámulta mélyen megzavarodva az asszonyt.

— Jó ember vagy, Poldi, — mondotta Judith, s intett, hogy hagyja magára — egyedül akar maradni cseppet. — Benn van az asztalon a kávé, eredd, idd meg.

Poldi szó nélkül ment. Soha se mondott ellent a feleségének egyetlen igével sem. Nem értett az egészről semmit, de ment lehorgasz-

tott fejjel, tépelődve, ködben, sötétségben: Judith megcsókolta a kezét — Ur isten, Judith . . . Királyi rózsá az ő foltos kezét . . . Az asszony leste.

Lement a kertben a barackfáig és visszanezített. Egyedül van. Férje csak akkor szokott kijönni megint, ha hívja.

Férje, szegény . . . Ez az egyszerű, becsületes, jó ember, ki megosztotta vele kenyere felét és védelmezte, szerette, óvta a bajban. Meleg könyöcsepp szívárgott az asszony pilláira, szíve megtelt fájdalommal és bünbánattal.

Egyszer csak megszólalt a fűj valahol a községben a vetés között:

Pitypalatty, pitypalatty . . .
— Vár . . . suttozta rettenve a szép, fehér asszony s rut volt kicsi aroza ebben a perczben. Azután hirtelen összefogta a mellén a kendőt, kinyitotta a hátulzó kertajtót és belépett a sárba . . .

Fűj madár hívogatta szerelmes szóval társát a vetés között. Salamon Poldi benn várta nejét a házában; nem mert kimenni utána, hátha megharagszik érte az asszony. Majd hívni fogja. Addig (s odahuzott egy széket az ablak mellé) ide ül szépen az ablak mellé, hallgatja az Ave-Máriára konduló harang szavát és vár. Judith mindjárt bejön. Sötét van, esteledik, — künn a vetés között rendre megszólalnak a fűjek:

Pitypalatty, pitypalatty!

74. Zsigmondháza község képvis. testületének határozata a nagyvendéglő bérbeadása tárgyában.

76. Berza,
76. Algyest,
77. Vojvogyén,
78. Szöllös,
79. Csermő,
80. Somoskess,
81. Moroda,
82. Gyarmata,
83. Gurba,
84. Sikula,
85. Barakony,
86. Új-Szent-Anna,
87. Magyarát,
88. Új-Fazekas-Varsánd,
89. Ó-Fazekas-Varsánd,
90. Galsa,
91. Muszka,
92. Kerek,
93. M. és Ó-Világos.

94. Ó-Szent-Anna község képviselő testületének határozata a nyomásos gazdálkodás fenntartása mellett.

95. Az aradi járás főszolgabírájának jelentés Glogovác községben hitellekkönyvek kiigazításának elrendelése tárgyában.

96. Szemlak község képvis. testül. határozata a községi orvos fizetésének felemelése tárgyában.

97. Glogovác község képviselőtestületének határozata a jégverem helyreállítási költségeinek fedezése tárgyában.

98. Ó-Paulis község képvis. testületének határozata a község a m. kir. államvasutak között vitás földterület tárgyában.

Arad, 1895. április 22-én.

Kiadta:
DÁLNOKI NAGY LAJOS,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 780.5 milliméter, délután 2 órakor 758.4 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 12.4$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 19.6$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 5, délután 2 órakor D. 7. Felhőzet: reggel többnyire borult, délután többnyire borult. Csapadék az azóbai 24 órában: 0 milliméter.

Árviz és munkahiány.

— Az alispán évnegyedes jelentéséből. —

A r a d m e g y e lakosságának létfontosságai körülményei a múlt évi gyenge termés, kivált pedig a rossz tengeri termés — és többé-kevésbé a vármegye egész területén, de kivált a nagyhalmágyi, pécskai, kisjenői és eleki főszolgabíró járásokban mutatkozott takarmányhiány következtében az elmúlt évnegyedben kedvezőtlenül alakultak. A munkász osztály a munkahiány folytán több helyen nélkülözésekkel küzd, melynek azonban a már beállott munkaidő remélhetőleg véget fog vetni.

A lakosság létfontosságai viszonyait még súlyosbították a hosszú esőzések következtében a vármegye több helyén beállott viharok. — Így a Fehér-Körös Gura-honoz és Borossebes között kiöntvén, a szántóföldeken, közutakon, vasutasteleken, sőt több község belterületén is kiszámíthatatlan károkat okozott. Hasonlóképpen elöntve lett a Körös folyó áradása következtében Ocs, Ocsiror, Tisza és Csermura községek; továbbá a Csígér és más patakok áradása folytán Kurta-kér és Silingyia s végre a Maros folyó által Ó-Bodrog község belterülete és külhatárai, Ó-Mikálakától felfelé a községi külhatárok egy része.

Az árvizvédelmi intézkedések mindenütt a legnagyobb erélyvel foganatosították a részben ennek is köszönhető, hogy a víz pusztítása nagyobb mérvet nem öltött. Segélyezésre az árvizek folytán csak Ó-Bodrogomertült fel szükség, hol a községnek az árvizek útján történt körülkerítése folytán beállott élelmi szerhiányon Ó-Pécska község segített, de szerencsére erre is csak egy alkalommal volt szükség, miután az árvizek lehu-

zódása után a lakosság oszakra munka után látott, s fenntartá magát. A vetéseken szenvedett aránylag nagy kárainak lehető enyhítése végett meggyeszerzte adománygyűjtést indítottam.

Egyéb okból, vagyis a téli munkahiány és a múlt évi gyenge termés következtében nagyobb mérvű nélkülözések észleltettek Medgyes-Bodzás és Medgyes-Egyháza, valamint Aimas-Kamarás és Nagy-Kamarás községek napszamos lakosai között, kiknek e baján az alföldi transversális műtúrnál kieszközölt pánzes munka utján sikerült segíteni, továbbá Trojásón, hol az élelmi szer készleteiből kifogyott szegény lakosság részére a község egyeteme által felvett kölcsönútján beszerzett kenyér-lisztnak kölcsön képen történt kiosztása utján lett a baj elhárítva, s végre, de csak részben, a gyoroki csángók között, kik javára az országos csángó-egyesület volt kegyes 200 irtnyi pénzádományt kezünk-höz juttatni.

A tavaszi munkaidény megnyitja folytán a létfenntartás nehézségei most már úgy ezen, mint a vármegye egyéb helyein is elmúltak.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 27. —

Rnyhe. — Helyenként csapadék.

A Sima-fele ügy.

— Nyilatkozat. —

Mátéffy Kálmán főszolgabíró a következő nyilatkozatot tette közzé az ismeretes Sima-fele ügyben:

Mintegy 6 éve annak, hogy a Sima Ferencz „Szentesi Lap” cz. lapjában rendszeres hajza indult meg egyéni becsületes és tisztviselői reputációm ellen, abból kifolyóan, mintha én, mint szolgabíró, bizonyos iparügyben szegvári iparosokat megszaroltam s ezáltal okmányhamisításokat is követtem volna el. Ez ügyben ellenem fegyelmi eljárás is tétetett folyamatba, melynek során, a közbevetett felebbesések dacára összes fegyelmi hatóságaim, ezek közt maga Baross Gábor volt helyettes belügyminiszter — a ki pedig a fegyelmi ügyek szigorú bírja volt, teljesen felmentettek engem az ellenem emelt méltatlan vád fegyelmi súlya alól. A Sima Ferencz által szerkesztett „Szentesi Lap” ennek dacára folytatta ellenem a hajzát, nem fáradva bele mindég ezen fegyelmi ügyemmel kapcsolatban a sikkasztás, zsarolás és okmányhamisítás vádját, velem szemben hírlapilag hangosztatni.

Egy ilyen hírlapcikk miatt kértem a sajtópernek a nevezett lap ellen hivatalból való megindítását, a mi meg is történt. De a sajtóügyi elővizsgálat során, bár Sima Ferencz egymás után két egyéni is nevezett meg a cikke szerzőjéül, ezek egyike sem akarta a szerzőséget s csupán az általa másodsorban megnevezett egyén a felelősséget elvállalni. A sajtóügyi vizsgálat elő Simaék részéről akadályt akadályra gördítettek, el is húzódtak az ügy, végtárgyalásra való kitűzés nélkül 2 és fél évig, a mikor a kir. ügyész előterjesztést tett az alispánnak, hogy a helyi béke kedvéért ismert fegyelmi hatóság utján úgy is teljes elégtételt nyertem, jobbnak véli a sajtóper beszüntetését. Az alispán hozzájárult az előterjesztéshez s engem értesített erről, hogy a sajtóper tényleg beszüntették.

Sima Ferencz ezt az alkalmat arra használta fel, hogy Csongrádmegye múlt havi közg. bizottsági ülésén, majd utóbb a lapjában ismét durva támadást intézzen egyéni becsületes ellen és sikkasztónak, zsarolónak, okmányhamisítónak nevezzen és tette ezt dacára annak, hogy a megye múlt évi októberi gyűlésén egyhangulag lettem főszolgabírónak megválasztva, tehát Sima és a pártja is rám szavazott. Minthogy pedig Sima Ferenczen másként elégtételt venni nem lehet s mivel a véletlen őt legutóbbi támadása óta — a f. hó 22 én vetette ntamba, hát igenis megbotoztam őt a vasuti vendéglőben, de nem orvult meg, hanem szemtől-szembe állva velem s miután előbb megkérdeztem tőle, ő e az, a ki leg-

utóbb is a becsületes ellen otrombán kitört. Nekem senki nem segédkezett; Sima Ferencz, mikor megbotoztam, nem újságot olvasott, hanem pálinkázott s hogy az általam reá mért csapás megvérezte, vagy megsebesítette: e sebesülés miújságát majd megállapítja a vizsgálat.

Kijelentem újól, hogy Sima Ferenczen nem volt módomban másféle elégtételt venni s kijelentem azt is, hogy az elégtételvévés e módját éppen ő tőle, az ő lapjából tanultam, melynek 1891. évi 76. számában „Pofon és korbács a becsületeskedőknek” czimvel egy hosszú cikk jelent meg, mely a többek közt erre tanít: „... nohát akkor meg fogom pofozni (t. i. az ellenfelét) mert oly emberekkel szemben, kik mások becsületébe belegásznak, de támadásaikért helyt nem állnak, más nincs, mint meg kell őket korbácsolni, vagy felképelni.” En is a Sima által ajánlott, kissé — megvallo — radikális, de különben hasznos módszerhez nyultam, a mikor ő rajta, e tan hirdetőjén, miután rajta más elégtételt nem vehetek, ily módon, a megbotozásával vettem elégtételt.

Ezek után talán mondanom sem kell azt, hogy a Kel. Ert. hírének a földre tiportatásomra és menekülésemre vonatkozó részei ép olyan valótlanok, mint a tendenciózus és a Sima Ferencz műhelyéből kikerült távirati tudósításnak az ortámadásra vagy merénylőre vonatkozó részei. Nem volt ez ortámadás, hanem megbotozás annak, a ki a mások becsületébe belegázol s a kin másként, méltó elégtételt venni senkinek sem lehet. Szentés, 1895. évi április 24-én. Tisztelettel Mátéffy Kálmán főszolgabíró.

HIREK.

Április 27. Szombat. Róm. kath. naptár: Pererria. — Protestáns naptár: Pererria. — Izraelita naptár: Meozora. — Görög-keleti naptár (április 15.): Aristárk. — A nap két 4 óra 52 perczkor, nyugszik 7 óra 4 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színháspárlat II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költésy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Május 5. Az aradi könyvnyomdászok majálisa a Csálai erdőben.

Június 2. A hadász-egylet juniálisa a Csálai erdőben.

— **Allami tisztviselők mozgalma.** Az allami tisztviselők mozgalmanak százas bizottsága ápril 11-iki ülésén tárgyalta az albizottságok munkálatait s a kormányhoz benyújtandó memorándum tervezetét, mely általános tetszésben részesült. A memorándumot ki fogják nyomtatni s elküldeni a vidéki hivatalnokoknak is, esetleges hozzászólás ozébjából. A százas bizottság még egy ülést fog tartani s meg fog állapodni a memorándum benyújtásának módját illetőleg. Ezután a legfontosabb feladat a tervbe vett tisztviselői szövetkezet megalakítása lesz. A szövetkezet alapszabályai is már készen vannak s nemsokára szét fogják küldeni. A bizottság kéri a kartársakat, hogy tekintve a nyomtatási költségek tetemes voltát, a mozgalmi költségeket a második félévre is mielőbb küldjék meg.

— **Jegyzőválasztás Otlakán.** Lemondás folytán megüresedett az otlakai jegyzőség. Dessán P. Simon a lemondó jegyző az új választás napjáig vezetni fogja a hivatalt. A választás május 9-én lesz az otlakai község-házán.

— **Új kanonok.** Nagy kitüntetés vár a makói gör. kel. egyház lelkészére Juhász György főesperesre, ki, mint értesülünk, legközelebb nagyváradi kanonokká fog ki-neveztetni.

— **A pópák mint kivándorlási ügynökök.** Battonya, Canád és Torna községekből — mint a „P. N.”-nak írják — legközelebb több munkáscsalád fog kivándorolni Romániába, ahol házat és két hold szántót kap mindegyik a kormánytól. A napokban Battonyából tizenöt oláh család vándorolt ki Romániába mindenestől; a legközelebbi napokra pedig ismét készülődik néhány család. Azt beszélnek általában, hogy a pópák viszik a kivándorlási ügynökök szerepét.

— **A makói pénzügyigazgatóság a f. évi augusztus hó elején megkezdte működését.** A tisztviselők kinevezése még e hónapban vagy május elején megtörténik. Ha azonban lakbér dolgában Makót addig nem helyezik megfelelőbb osztályba, mint a milyenben most van, a kinevezendő tisztviselők aligha visszahelyzetbe nem jutnak. Mert a mostani körülmények szerint, ha Szegedről jönnek a tisztviselők, lakbérük az ottani osztály szerint lejjebb szállítatik. Már pedig Makón semmiesetre sem kapnak a Szegeden fizetett házbérenél kisebb összegért alkalmas lakást. Az új pénzügyigazgatóság 14 taggal kezdi meg működését.

— **Polgármesterből községi jegyző.** Major Miklós Makó város polgármestere, a városi közigazgatás kellemetlenségeibe beletáradva nyugalomra vágyik s a sajtényi jegyzői állásra pályázott. Utódjául a polgármesteri állásra Cserecsnyés János rendőrkapitányt emlegetik.

— **Egy allspán ünnepeletése.** Zemlénvármegye közönsége — mint írják — érdekes ünnepelepre készül. A megye intelligenciája ugyanis elhatározta, hogy június 2-án nagy ünnepek között fogja megülni Mátoly Etele megyei alispán hivatalos működésének huszadik évfordulóját. A jubiláris ünnepelegránt meggyeszerzte nagy az érdeklődés, mert az alispán husz év óta tartó alispánságának ideje alatt az egész megye osztatlan rokonszenvét megnyerte s úgy az intelligencia, valamint a köznép is méltán becsüli a buzgó első megyei hivatalnokot.

— **Felvidéki képviselők gróf Csáky Albinál.** A felvidéki választókerületek országgyűlési képviselői együttesen megjelentek gr. Csáky Albinál, hogy köszönetet mondjanak neki a felvidéki közművelődési egyesület javára nemrég rendezett ünnepelepek sikere érdekében való tevékeny munkálkodásáért. Kajuch József tolmácsolta képviselőtársainak köszönetét, hangsúlyozván, hogy gr. Csáky ezzel a fáradozással újabb babérlevelet tűzött érdemeinek gazdag koszorujába. Gr. Csáky Albin válaszában kiemelte, hogy a köszönet nem őt, hanem felvidéki képviselőtársait illeti meg, a kik azzal, hogy őt az ügy élére állították, alkalmat nyújtottak neki, hogy szíve sugallatát követve, tehessen valamit a felvidéki közművelődési egyesület érdekében. A képviselők élénk éljenzéssel fogadták a gróf szavait.

— **A budai alagut veszedelme.** Néhány év óta a budai alagutnak a Krisztinaváros felé eső jobb oldali részét és annak boltozatát a várhegyből lecsurgó talajviz teljesen megrongálta. A m. kir. allami hidak és alagutak felügyelősége a megejtett szemle után azonnal elrendelte a bolthajtás kijavítását. A nehéz és veszélyes munkálatokhoz e héten hozzá is fogtak a köművesek, a mi azonban nem gátolja a forgalmat. A szünet nélküli folyó viz részére külön levezető csatornát csináltak az alagut falában.

— **Panaszlóból vádlott.** Érdekes esetet tárgyalt tegnap Nyáry Béla alkapitány. H. E. aradi férőszabo felkérte a rendőrséget, hogy fogjon el egy Danglein Antal nevű kislaludi illetőségű svábot, amiért az tavaly öt forintot lopott el tőle. A rendőrség eleget tett a felhívásnak, s elővezette Dangleint. Az beismerete, hogy elvitte az öt forintot, de hozzátette, hogy annak egyrésze nekijárt a H. E. részére szállított szűsdohányért. Természetes, hogy ez nagyot változtatott a dolgon, mert most H. E. is vádlott lett panaszos volta dacára.

— **Hat község romokban.** A mosorini gátszakadás eddig hét virágzó község pusztulását vonta maga után, írja levelezőnk. A szél elmúltával és az árviz leszállásával megindult a közlekedés is egyik-másik vonalon s át lehet tekinteni a katasztrófa mértföldekre terjedő színhelyét. Mosorin volt az első község, a melyet a Tisza árja elöntött. A lakosok a titeli fensikre menekültek s onnan nézték végig romlásukat. Itt százhusz háson lott össze. Elöntötte azután az áradat Kutas községet. Egy-két ház teteje látszik itt még a vizből, a többi össedőlt. Minden szarvasmarha ott pusztult. A katasz-

rófát fokozta a borzasztó vihar, mely Titelen, Perlakon s a szomszédos községekben kéményeket, háztetőket döntött le, a hajózást megakasztotta s a vizen való közlekedést és a mentési munkálatokat teljesen lehetetlenné tette. A szél után következett a rezsőfalvi töltés beszakadása; erről a katasztrófáról már megemlékeztünk. A rezsőfalvi nép Perlaszra menekült, mert a Tittelbe vezető hid elszűnt. A rezsőfalvi menekülők egy részét az uton érte a katasztrófa s több emberélet pusztult el, melyeknek számát azonban még nem tudni biztosan. Az ár oly hirtelen jött, hogy a gátszakadást követő 2 óra alatt az egész község kétméteres vízben állt. A menekülők nagyrésze a töltésekre szorult, a honnan éjjelnappal emberek jajveszékése, gyermekek sírása hallatszott. Vilosán, ahol a töltést tudvalevőleg átvágták, körülbelül kilenczven ház dőlt be. A lakosság állandóan a hegyen tanyázik a szabad ég alatt. Az átvágottnál keresztül Lok községbe nyomult a víz, azután Gardinovoze község és Tittel város alsó részének elöntése következett. Összesen kilencz község állt víz alatt s azok közül hat máris romokban hever. Az eddig számbavett kárt kilencz — tíz millió forintba becsülik. Legtöbbet Rezsőfalva szenvedett. E község az állattenyésztés, földmívelés s általában a gazdasági kultúra magas fokán állt. Pusztulását okvetlen megéri Tittel város piacza is, a hová Rezsőfalváról évenként 1200 hektoliter tejet, 800 kilogramm vajot, 33.000 tojást és 9—10.000 szárnyast vittek. Ezren meg ezren maradtak a hat községben hajléktalanul, koldus-szegényen és a nyomor mindenütt irtóztató.

— A laibachi földrengés. A husvéti nagy földrengés által félig lerombolt városban még folyton ismétlődnek a rengések. Tegnap délután fél négykor és ma hajnali négy órakor ismét néhány gyöngye lökést éreztek. A földrengés által majdnem teljesen koldusbotra jutott lakosság javára megindított gyűjtés már eddig is nagyszerű eredményt mutat fel. Baquehem márkai belügyminiszter hír szerint holnap Laibachba utazik, hogy személyesen meggyőződjék az ottani állapotokról.

— Elgázolt leány. Az Andrenyi-téle marosparti borpince előtt hajtattott Feller Antalné fibisi földművesnő. A lovai valamitől megbokrosodtak, s az arra menő Danilla Marit elgázolták. Szerencsére a leány sérülése nem súlyos.

— Nagy-Somkut veszedelme. Nagy-Somkut községben nagy tűzvész pusztított. A tűzvészről most azt írják, hogy a megyeház kigyulladásán után oly rohamosan terjedt a tűz, hogy oltásra gondolni sem lehetett, s alig pár perc alatt több mint magánépület is lángokban állott. A tűzoltóság mindent megtett a vész elnyomására, de az elemekkel dacolni nem tudott, úgy, hogy csak a tűz továbbterjedésének megakadályozására szorítkozhatott. A tűzvész több családot tett hajléktalanná, a kár körülbelül 70.000 forint. A község törzslakosságát képező oláhság elképzelhetetlen indolenciát tanúsított akkor, midőn az ő pénzén emelt középület megmentésére nemcsak hogy nem sietett, hanem kárörvendve nézte annak pusztulását, azt mondva, hogy: „ugy is a magyarok.” Azok is, kiket a csendőrök szorongatva nehezen oda hajtattott a mentési munkálathoz, egy vigyázatlan percben mind elszöktek. Különben a közönyösség iránti példát a község előjáróságának több tagja maga szolgáltatta, kik összetett kézzel nézték a vész rombolását.

— Falb tanár követője. Falb Rudolf tanárnak, az ismert időjós és geológusnak tanítványa akadt. A bécsi tudományos együletben tegnap este Novák József természettudós a laibachi földrengéssel kapcsolatban, felolvasást tartott a földrengésekről és a bányalégről. Novák a napfoltokon és az időjós növények tett megfigyelései alapján már márcziusban jószolta meg, hogy a Kraszthegységtől a Balkánig földrengések lesznek. A bekövetkező földrengések időpontját és helyét eddigi tanulmányai alapján pontosan még nem tudja meghatározni, csakis hozzávetőleg. Novák azután áttért a bányalégre és azt jövendőli, hogy 1918-ig Angolországban, Belgiumban, Westfalenben, Csehország északi részében, Sziléziában és Krakkó környékén napirenden maradnak a bányalég által okozot banya-

katasztrófák, melyek sorát a múlt évi karvini nagy bányaszerencsétlenség nyitotta meg. Karvinban, melyben folyó évi márczius 16-án is nagy szerencsétlenséget okozott a bányalég 1918-ig még két nagy katasztrófa fog bekövetkezni. Az érdekes felolvasást Rainer főherceg is végighallgatta.

— Öngyilkos asszony. Levelezőnk írja: Kern Józsefné világosi asszonyt tegnapielőtt felakasztva találták lakásán. Az öngyilkosságot nem tudni, mely okból követte el, mert viszonyai a körülményekhez képest elég rendezettek.

— Nemzetközi diákünnepély Lilleben. A lillei új egyetem-épületek felszentelését a francia deák-szövetség nagy nemzetközi deákünnepélyvel szándékozik megülni. Az ünnepségekre meghívást kapott a magyar diákszövetség is. Az ünnepségeket május 31, június 1. 2 és 3-ik napjára tűzték ki. Ugyanakkor az ott megjelent különböző nemzetek ifjúságát képviselő küldöttségek kongresszust tartanak, a melyen a tanuló ifjúságot általánosságban érdeklő kérdéseket fogják tárgyalni. A budapesti egyetemi kör bizottsága Martos Ferenczet küldi ki a magyar diákság képviselőjeként és kérést intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az utazás költségeinek megtérítése iránt. Nem lehet eléggé hangsúlyozni annak a szükségességét, hogy a magyar diákság is vegyen részt a lillei ünnepségekben, mert tudvalevőleg a jövő évben Budapesten nemzetközi deákkongresszus lesz, melynek sikere érdekében kívánatos, hogy a külföldi deákság már most lépjen kollégialis személyes érintkezésbe a magyar deáksággal.

— Nagy hadgyakorlatok az erdélyi részekben. A múlt hét végén báró Beck altábornagy, vezérkari főnök hosszabb utazást tett az erdélyi részekben, ahol főleg Bánfy-Hunyad és Szász-Sebes vidékét tanulmányozta, hogy az ott tervezett hadgyakorlatok ügyében javaslatot tegyen a királynak. Mint megbízható forrásból jelentik, az erdélyi részben nagy hadgyakorlatokat tart maga a király fogja vezetni. A hadgyakorlatokban részt vesznek: a 7. sz. (temesvári) és a 12. sz. (nagy-szebeni) hadtest. A tereptanulmányozó vezérkari főnök Tövisnél találkozott Galgóczy Tivadar nagy-szebeni hadtestparancsnokkal és Forinyák altdornagy honvédfelügyelő adlátussal, a kik báró Becket elkísérték a hadgyakorlatok színhelyéül kiszemelt vidékre.

— Érdekes újítás a levélgyűjtés terén. A kereskedelmi miniszter érdekes újításra határozta el magát. Azt tervezi ugyanis, hogy megszünteti a leveleknek az ismert kis gyűjtőköcsik utján való összehordását s jövőre triciklit alkalmaz, melynek olyan lesz a szerkezete, hogy a tricikli elöl egy szekrény foglal helyet, ebben lesz a gyűjtőtáska, a melybe a leveleket, az utcásarkon levő gyűjtőszekrényekből kiszedve, belerakják. A szekrényben lesz egy gummiköppeny is esős időre a szolgáknak. Ezzel az újítással azt akarja a miniszter elérni, hogy a levélgyűjtés a fokozódó forgalomhoz mérten gyorsittassék és minden fennakadás nélkül és folytonosan menjen. Az újítást egyelőre a fővárosnak a köruton belül eső részére hozzák be s legközelebb kipróbálják. A kereskedelmi miniszter már le is írta a főkapitánysághoz, hogy a triciklis postások azokon az utcákon is közlekedhessenek, a melyeken a biciklisek nem mehetnek. Az érdekes újítás mindenestre kiváló gyakorlati jelentőségű és nagyban hozzá járulni ahhoz, hogy a „triciklis postások” gyorsan és akadály nélkül eszközöljék a levélgyűjtést.

Ma szombaton, április 27-én,
Dobránszki
sörösarnokában
rendkívül nagy
katona-hangverseny
vendégszerekekkel.
Belépti-díj 20 krajczár.

HYMEN.

Pieterzán Zsigmond helybeli asztalos ma vezetni oltárhoz Edli Zsigmond leányát, Katiczát.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A kereskedő ifjak közművelődési körének tagjai ezennel figyelmeztetnek, hogy a vasárnap megtartandó közgyűlésen csakis azon tagok bírnak szavazati joggal, akik hátralékban nincsenek. Az elnökség.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Április 27. (Szombat) Antonius és Cleopátra, tragédia; Jászai Mari vendégfellépése.

Április 28. (Vasárnap) Délután: Széklik a direktor, bohózat; Szendrei Mihály jutalomjátéka. Este: Grant kapitány gyermekei, szimfónia.

Sappho.

— Jászai Mari asszony mint vendég. —

(h.) Ami szép, az örökre szép marad, ami nagy, az nagyságban a futó idővel együtt nő az emlékezésben.

Ilyen szép a Grillparzer Sapphója, ilyen nagy — Jászai Mari alkotása.

A darab kiváló tudással, meglepő költői erővel van felépítve, s nyelvezetével magasan szárnyal. Hosszu monológjai ugyan fárasztók, de tartalmasak, szorgos betanulást igényelnek, de alkalmat is adnak a színészeknek arra, hogy szavaljon, s játszóék egyszerre.

Jászai Mari asszony maga a megtestesült tökéletesség Sapphóban. Minden szavával a szívekben markol, minden mozdulatával egységesebbé teszi azt az alkotást, mely a mai drámai művészetben páratlanul áll. A nagy közönség felvonásról-felvonásra melegebben tüntetett Jászai Mari mellett, akit sajos tapsokkal hívott lámpák elé.

Tompa Kálmán a Phaon gyors betanulásával nehéz és dicséretreméltó munkát végzett, azzal pedig, hogy a vaskos szerepet sikerrel megtudta játszani, újabb elismerést szerzett nevének. Ő is sok tapsot kapott.

Ki kell emelnünk a kevés szereplő közül még Novák Irént, aki Melitta szerepében érvényre tudta emelni mindama előnyeit, melyekkel egyéniségét rokonszenvenessé tudta tenni az aradi közönség előtt.

Gál, Balassa, Delli kisebb-nagyobb szerepükben jók voltak.

* Speciális jutalomjáték lesz a vasárnapi: délután és félhétárral. A jutalmazandó Szendrei Mihály a „Széklik a direktor” című jeles francia bohózatot választotta ez alkalommal előadásra, melynek a főbb szerepeiben Szendrei, Fóris, Gál, Balassa, Tompa, Benedek, Déri, Novák, Rónaszékini és Delli Emma fognak fellépni. Ez lesz a szezónban az utolsó délutáni előadás, mely deczára, hogy jutalomjáték és újdonság, félhétárral fog megtartatni. Ajánljuk az előadást a közönség figyelmébe. Jegyek, tekintve az érdeklődést, már ma szombaton válthatók a színházi pénztárnál.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A mácsai Ranczauk. Krizsán Maxim és Mihály mácsai emberek és testvérek. Valami közös bírók felett perlekedtek, mely végre is Mihály javára dőlt el. Mikor ezt megtudta Maxim, a bírtokot a feleségére iratta, hogy ne lehessen rajta a végrehajtást eszközölni. A törvény kijátszásáért tegnap ítélték Krisán Maxim és felesége felett. Krisán Maxim kapott 1 havi, felesége 3 havi börtönt.

§ A pipáért. Lenti Ferencz kocsis Apácán. Tegnap ítélték felette az aradi törvényszéken és rá is róttak 8 napi fogházat, s mindez egy pipáért. Ugy történt, hogy Madovarszki János kollégájának volt pipája, neki meg nem. Azt gondolta, talán ellopá, és úgy is tett. A pipa eltűnt és mikor keresték megtalálták Lenti Ferencznél. Most már börtönben van.

TÁVIRATOK.

Pázmány nyilatkozata.

Budapest, április 26. (Saj. tud. táv.) Pázmány Dénes nyilatkozik és kijelenti, hogy ő Nyitrán nem beszélt Gajárral, tehát a lapok tudósításai tévesek.

Nagy tüzvész.

Nagybecskerek, ápr. 26. (Saj. tud. táv.) Lukácsfalván nagy tűz ütött ki. Husz ház elpusztult.

Az udvar köréből.

Bécs, április 26. (Saj. tud. távirata.) Izabella főhercegnő, Frigyes főherceg neje ma délután Linzből ide érkezik és este Pozsonyba tér vissza. — Frigyes főherceg csak holnap érkezik vissza Linzből vadász kirándulásáról.

A laibachi katasztrófa.

Laibach, április 26. (Saj. tud. táv.) A szabad ég alatt tanyázó lakosságban a betegedések aggasztó módon szaporodnak és a folytonos esőzések és hűvös időjárás a betegekre nézve, a kiknek fekhelyeik nem nyújtanak elég védelmet, igen veszedelmes. Ugy kül- mint a bel-földről naponként nagyobb adományok érkeznek be, a melyeket azonnal szétosztanak. Számos idegen érkezett ide, a kik a földrengés által okozott pusztításokat nagy érdeklődéssel szemlélik. Ő felségét május 6-ikára vagy 7-ikére várják ide.

Az elfogott kormányzó.

London, április 26. (Saját tud. táv.) Fezből távirják, hogy Ghard tartomány kormányzóját a szultán parancsára elfogták, mivel három angol alattvaló faluját megtámadták. A károsultak 13,000 dollár kárpótlást kérnek.

Görögök Madagaskárban.

Athén, április 26. (Saj. tud. táv.) Körülbelül 100 görög önkéntes Madagaskárba készül menni.

Megczáfolt párbajhir.

Pétervár, április 26. (Saj. tud. táv.) Alapítalan a hír, mintha Annenkov tábornok párbajra hívta volna ki Witte pénzügyminisztert.

Az orosz nagygyakorlatok vendége.

Pétervár, április 26. (Saj. tud. táv.) Boisdreffre tábornok a francia hadsereg vezérkari főnöke a hadügyminiszterhez levelet intézett, melyben a francia hadsereg nevében megköszöni az orosz nagy hadgyakorlatokra szóló meghívást, a melyet nagy örömmel fogad el.

Leégett dohánygyár.

Montreal, április 26. (Saj. tud. táv.) A dohánygyár leégett. A kár egy millió. A benszorult több ezer munkás irtóztató helyzetében az ablakon lévő vasrácsokat letörte és a negyedik emeletről leugrált. Tömérdek haláleset és sok sebesülés történt.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyönes és Balog özég jelentése. —

Budapest, április 26.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv szintén gyenge volt s

az irányzat meglanyhult, elkelt 9000 mm. 10 krral olcsóbb áron.

	szám	kg	frt
Tiszavidéki	300	82.5	7.55
"	100	81.5	7.55
"	200	81.5	7.55
"	200	81.	7.52 1/2
"	100	80.5	7.50
"	100	80.5	7.52 1/2
"	100	80.	7.45
"	300	80.	7.50
"	100	80.	7.47 1/2
Postvidéki	200	80.	7.50
"	100	80.	7.47 1/2
"	100	79.5	7.47 1/2
"	100	79.5	7.40
"	200	79.	7.45
Székesfehérv. ri	200	79.5	7.50
"	200	79.	7.50
"	600	79.	7.35
"	400	79.5	7.45
"	400	78.	7.40
Bánáti	2500	79.5	7.25
Bihari	100	81.	7.30
Zab	100		7.05
"	100		7.02 1/2
"	100		7.—
"	200		6.90

Határidőüzlet: Amerikából valamivel szilárdabb árfolyamokat jelentettek s nálunk változatlanul indult az ület buzában, és később különösen május juniusi buza tetemesen ellanyhult nagyobb realizációkra öszibusa szintén lanyhább 2-3 krral. — Tengeri szilárdan indult s igen élénk vásárlási kedv mellett úgy zárult is. Zab és roze változatlanok.

Zárul 11 órakor:

Buza március-április	7.22—7.23
Buza szeptember-október	7.20—7.25
Tengeri május-junius	6.22—6.24
Tengeri őszre	6.90—6.92
Zab március-április	6.48—6.52
Zab őszre	6.12—6.14
Káposztarepoze	10.55—10.65

Külföld: New-York: buzára 1/8—3/8, tengerire 1/8—3/8 szilárdabb. Chicago: buzára 1/8—, tengerire 1/8— szilárdabb. Páris és Liverpool tartott. London szilárd.

Ertéktőzsde: Igen szilárd külföldi zárlatokra nálunk is tetemes szilárdsággal indult az ület s különösen nemzetközi papírok élénk vásárlásokra megszilárdultak. Helyi papírok szintén megszilárdultak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	399.50
Magyar hitelrészvény	483.—
Osztrák államvasut	435.—
Rima-Murányi	371.—
Déli vasut	108.50

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi április hó 25-én. Hízott sertés árak. 1. Magyar első rendű. 1. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 44.5—45. krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 44.—44.5 krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 45.5—46.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 45.—46. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 44.—45.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 44.—45. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 45.—45.5 krig. Szerbiai: Nehéz (páronkint 250 kg-ron felüli súlyban) 45.5—46. krig. Közép (páronkint 220—250 kilogramm súlyban) 45.—46. krig. — Könnyű (páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 44.5—45.5 krig. Sertési ótszám 1895. április hó 23-án volt készlet 153,017 darab. 1895. április hó 24-én felhajtott: 3147 darab. 1895. április 24-én elszállított: 1872 drb. 1895. április 25-én maradt készletben 154,292 drb. — A hízottsertés ületirányzata: Lanya.

Szeszüzlet.

— Április 26. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52.50, kicsinyben 58.— hordó nélkül per 100 liter 6% beletérve 25 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. április 26.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék 4%	99.35
Magyar arany 4 1/2%	126.50
Magyar ezüst 4 1/2%	104.—
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Hórvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.85

Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	192.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	149.50
Osztrák papírjárdék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	123.75
Korona járdék	101.50
1860-ki államsorsjegyek	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1090.—
Magyar hitelbank részvény	492.50
Osztrák hitelintézet részvény	398.30

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, április 26. d. a. 6 óra.

F a j	trajm	100 kg. ár	
		frttól	frtig
Buza bánági új		7.25	7.50
Buza tiszavidéki		7.30	7.55
Buza pestvidéki		7.25	7.50
Buza fejezmegyei		7.25	7.50
Buza bácskai		7.35	7.62
Roze új, I-ső rendű		5.90	5.95
Roze új, II-od rendű		5.85	5.90
Arpa takarmány		6.40	6.60
Arpa égetni való		6.55	6.90
Arpa sörfőzdei		7.10	8.10
Zab		6.80	7.05
Tengeri bánági		5.90	5.95
Tengeri másnomű		5.85	5.90
Káposzta-repoze bánági			
Köles		6.30	6.80
Buza márc.-ápr.		7.15	7.20
Buza szept.-okt.		7.20	7.21
Buza máj.-jun.		7.20	7.21
Roze márc.-ápr.		6.12	6.04
Tengeri máj.-jun.		6.90	6.92
Tengeri aug.-szept.			
Tengeri októberre			
Zab márc.-ápr.		6.48	6.51
Zab szept.-okt.		6.10	6.12
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.		10.50	10.60

VIZJELZÉS.

1895. évi április hó 26-án reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérték °C	Időjárás	Vízállás		Járatagár
			ostimétr.	ostimétr.	
Branyoska	+ 12°	borult	+ 146	—	—
Gyulafehérvár	+ 8°	derült	+ 98	—	—
Arad	+ 14°	derült	+ 22	—	—
Makó	+ 14°	felhős	+ 288	—	—
Szeged	+ 13°	felhős	+ 786	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. április 26.

A m. kir. folyásmérési hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet szünet.

színház.

Havibérlet szünet.

Szombaton, 1895. április 27-én

Jaszay Mari urnő, a budapesti nemzeti színház művésznője harmadik vendégfellepesével:

Antonius és Cleopátra.

Tragoedia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare. Fordította: Szász Károly.

S Z E M É L Y E K:

Marous Antonius	Gál Gyula.
Octavius Caesar	Tompa K.
Marous Aemilius Lepidus	Benedek Gy.
Domitius Enobarbus	Balassa J.
Eros	Bács Károly.
Demetrius	Déri Béla.
Mabaenos	Csatár Gy.
Egyptomi szolgáló	Szendrey M.
Római hírnök	Sólyom L.
Paraszt	Forrás Pista.
Cleopatra	Jászay Mari.
Oct via	Angyal Ilka.
Charmian	Rónassékinyé.
Iras	Déli Emma.

Kezdete 7 1/2 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Április 26. —

Vass szálloda: Verner Jakab kereskedő, Bécs. Benedek József kereskedő, Bécs. Rosenfeld Gábor kereskedő, Bécs.
Arany Kules szálloda: Czunkó Péter lelkész, Bors. Ponyomi Tódor lelkész, Szentvá.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.
6/1895. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. nagyméltóságú belügyminiszter ur az ugynevezett román nemzeti párt működését, minthogy arra törvényes alappal nem birt, betiltván, ezt azzal hozom köztudomásra, azok, hogy azok, kik e tilalmat megszegve ily irányu gyülekezethen részt vesznek, vagy azok összehívásában közreműködnek, a nevezett miniszter urnak az ily tényeket kihágásnak minősítő rendelete s illetve az 1879-ik évi XL. t. cz. 16. §-a értelmében 15 napra terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani.

Arad, 1895. február 5-én.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

572/895.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 78948/894. sz. a. kelt rendelete nyomán közhírré tesszük.

Számos előforduló visszaélés megszüntetése céljából és marhalevél rendszerünknek azon elvéből kifolyólag, mely szerint senki oly marhalevél birtokában, amely marhalevélben leirt állat tulajdonában nincsen, azennel a rendelem, hogy mindenki köteles a többé már tulajdonában nem levő állatra vonatkozó s így érvényét veszített marhalevélét az illetékes marhalevélfelügyelőnek beszoigáltatni, ki az ilyen marhalevelekkel az 1888. VII. t. cz. végrehajtására 1888. évi 40000. sz. a. kiadott rendelet 21. §-a értelmében jár el. A ki jelen rendeletet ellen vét, amennyiben

cselekvése vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esnék, illetve fegyelmi vétséget nem képezne; kihágást követ el, mely 100 frtig terjedhető és az idézett törvényczik 156. §-ában megjelölt czélokra fordítandó pénzbüntetéssel sújtandó.

Arad, 1895. január 12-én.

A városi tanács.

6478/1895.

Hirdetés.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 14240/895 sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a hasított körmű állatok Styriába csak is vasuton és csak is azonnali levágás céljából vihetők be. Aradon 1895. évi márczius hó 9-én.

A városi tanács

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	3,56	1,35
Csaba	2,28	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Löksháza	3,12	—	5,26
Kurtios	3,28	6,34	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtios	11,49	8,36	10,12
Löksháza	12,05	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,00	10,59
Csaba	1,19	9,28	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,58
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovács	2,44	6,46	4,42	—
Györök	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,81	7,17	5,16	—
Radna-Lippa	3,58	7,30	5,39	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,13	6,13	—
Tótvár	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,58	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,30	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul	3,38	8,19	1,35
Gyulafehérvár	3,58	8,04	2,18
Piski	5,07	6,05	3,57
Soborsin	6,34	8,20	6,28
Tótvár	—	8,37	6,40
Berzova	—	9,02	7,05
Konop	—	9,19	7,22
Radna-Lippa	7,38	9,49	7,58
Paulis	—	10,02	8,06
Györök	—	10,15	8,19
Glogovács	—	10,38	8,43
ARAD érkezik	8,08	10,50	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul	5,18	3,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtios	5,44	4,45
Löksháza	6,00	5,18
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Löksháza	8,14	7,58
Kurtios	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,49	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,43
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT. ANNA indul	8,00	6,35
Simánd	8,31	7,06
Kisjenő-Erdőhegy	9,15	7,51
Székudvar	9,31	8,08
Sikló	9,46	8,23
Ottlaka	10,00	8,37
Elek	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,35	9,10

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	8,00
Elek	5,33	8,20
Ottlaka	5,48	8,33
Sikló	5,56	8,47
Székudvar	6,08	8,08
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	8,33
Simánd	6,48	8,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,12	5,35

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES ind.	9,30	7,00
Kamarásmaj.	9,42	7,12
Nesse	9,51	7,21
Kovácsháza	10,10	7,40
Bánhegyes	10,33	8,03
M.-Bodzás	10,55	8,25
Bánkut	11,09	8,39
KÉTEGYHÁZA érkezik	11,30	9,00

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délután
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	3,15
Bánkut	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	5,45	3,55
Bánhegyes	6,01	4,17
Kovácsháza	6,17	4,40
Nesse	6,27	4,54
Kamarás-maj.	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érkezik	6,44	5,15

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	—	7,00	4,10
Szt.-Tamás	—	7,29	4,37
Pécska	—	7,58	4,57
Battonya	—	8,35	5,29
Tompa	—	8,47	5,41
Mezőhegyes	6,55	9,14	6,08
Csanád-Palota	7,18	10,02	6,54
Nagylak	7,34	10,28	7,14
Apátfalva	7,56	10,57	7,39
Makó	8,15	11,19	8,00
Kis-Zombor	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40

Szeged—Arad.

	este	d. u.	reggel
SZEGED indul	6,10	2,45	3,44
Kis-Zombor	7,15	3,44	4,42
Makó	7,32	4,00	4,58
Apátfalva	8,35	4,43	5,32
Nagylak	9,09	5,09	5,56
Csanád-Palota	9,32	5,28	6,13
Mezőhegyes	9,57	5,48	6,35
Tompa	—	6,35	7,16
Battonya	—	6,52	7,31
Pécska	—	7,26	8,01
Szt.-Tamás	—	7,43	8,17
ARAD érkezik	—	8,10	8,43

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,10	12,25
Ötvenes	6,57	5,29	12,50
Zimánd-Ujfalu	7,04	5,35	1,01
Uj-Szt-Anna	7,21	5,54	1,28
Világos	7,55	6,23	2,18
Muszka-Magyarád	8,02	6,30	2,29
Pankota	8,15	6,41	2,53
Apatelekek	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik	10,58	9,01	7,19

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul	4,14	2,10	4,45
Almás-Alosill	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	5,29	3,42	7,06
Borosjenő	5,51	4,09	7,36
Apatelekek	6,04	4,25	8,09
Pankota	6,41	5,08	9,30
Muszka-Magyarád	6,47	5,15	9,40
Világos	6,54	5,23	9,53
Uj-Szt-Anna	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,18	11,13
Ötvenes	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,46

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,10	7,30
Csermő érkezik	10,07	8,20

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,00

Borossebes—Mányháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul	10,20	8,42
Dézsa	11,03	1,57
MENYHÁZA	11,45	1,17

1569/1895. Elek járási főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

Az ottlakai községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jöven, annak választás utján betöltésére határidőül

f. évi május hó 9. napjának d. e. 10 óráját

Ottlaka községéhez kitiizöm.

Felhivom ennél fogva pályázni kívánókat, hogy az e tekintetbeni kérvényeiket az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a értelmében felszerelve hozzám a választást megelőző napig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Elek, 1895. évi április hó 25-én.

Jank János

352. főszolgabíró.

5443/1895.

Hirdetmény.

Közírré tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvénycikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895-96 ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

4596/1895. kh. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közírré teszem, hogy a himlő oltás folyó hó 16-tól kezdve hetenként kedd, csütörtök és vasárnap mindenkor d. u. 2 órakor eszközöltetik.

Felhivom ennél fogva azon szülőket, kiknek 1894. évi október hó 1. utáa született gyermekeik vannak, hogy azokat beoltás végett felhívásra az illető kerületi orvoshoz elvigyék.

Aradon, 1895. évi április hó 12-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

4550/1895. k. h. szám.

Felhívás.

Minthogy az 1888. évi XIX. t. cz. 28. §-a értelmében az, ki a tilalom idő beállta előtt fogott, vagy zárt vizekből származó halat vagy rákot szállít vagy elad tartozik azok származását vagy a befogatási időt minden egyes esetben hatósági bizonyítvánnyal igazolni, — felhivom azokat, kik halak s rákok eladásával foglalkoznak hogy ezen intézkedést szem előtt tartva az ellenőrző közegeknek a jelzett bizonyítványt felmutassák, mivel ellen esetben a halak vagy rákok elkoboztatnak, s a tulajdonos ezen felül büntetett fog.

Arad, 1895. évi április hó 10-én.

Sarlot Domokos

főkapitány.

4613/895. kp.

Hirdetmény.

Ezennel közírré teszem, hogy a barmpiacz a megszűnt akadályok folytán ismét a rendes helyén az Óvár-téren fog megtartatni.

Aradon, 1895. április hó 13-án.

Sarlot Domokos főkapitány.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Pályázati hirdetmény.

Alólirott igazgatóság egy évi szükséglete fedezésének céljából mintegy 35,000 kg. kő- és 20,000 kg. igen jól leparolt ásvány kenő-olaj szállításra nyilvános pályázatot hirdet. Ezen szállításokra vállalkozni óhajtok felhivatnak, hogy zárt ajánlataikat következő külső címmel: „Ajánlat 2768/1895. A. számhoz” legkésőbb **f. évi május hó 15-ig** az igazgatósághoz beküldeni sziveskedjenek.

A szállítás feltételei iránt bővebb felvilágosítás az anyag- és leltárkezelési ügyosztálynál (saját palotánk II-ik emeletén) a hivatalos idő tartama alatt mindenkor nyerhető.

Arad, 1895. április hó 16-án.

341. **Az igazgatóság.**

4507/1895. sz. kh.

Hirdetmény.

Felmerült esetből kifolyólag a közfogyasztás céljából a piacon árusítani szándékolt ugynevezett kneip borjunak a piacon akár a sátorban, akár nyílt helyen való megnyuzását, felboncsolását és feldarabolását, köztisztasági és közegészségi tekintetéből ezennel betiltom s figyelemtettem mindazon mészáros, hentes és bárányvágó iparosokat, hogy a piacon közfogyasztásra és eladásra szánt ugynevezett kneip borjut a piacra megnyuzott, felboncsolt és feldarabolt állapotban, szállítsák ki, mivel ellen esetben az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a értelmében fognak büntetetté.

Kelt Aradon, 1895. évi április hó 11-én a kapitányi hivatal mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos

főkapitány.

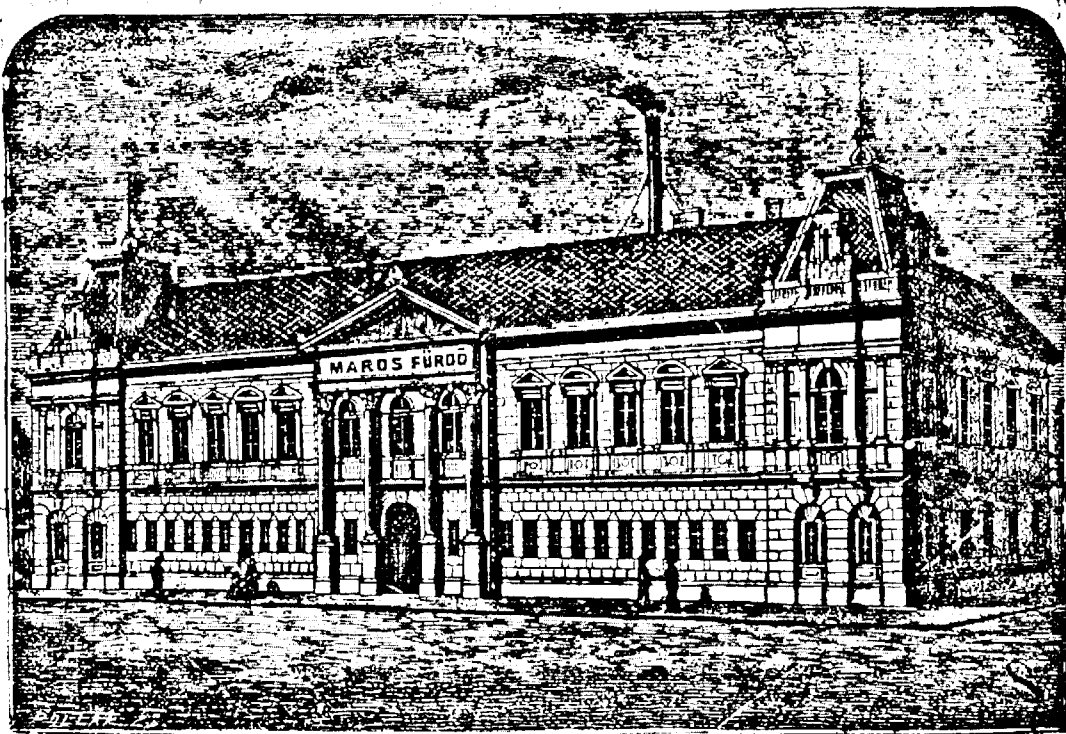
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, aszibbádnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen ömagnunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

a fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havli bérlet nyíltatik. Előjegyzni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr	Egy személy-jegy	— frt 50 kr
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr
Egy csák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Uszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	8 kr.
30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.	Pénztárvitítás nyáron reggeli 6 órakor. telea reggeli 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemelotben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkettával kikapolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

20 — x